

A LAP AZ E. M. E.
TULAJDONA**MÉHÉSZETI KÖZLÖNY**A LAPOT AZ E. M. E.
TAGJAI TAGSÁGI
LLETMÉNY FEJÉBE
KAPJÁK.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYESÜLET HIVATALOS LAPJA,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ—KOLOZSVÁR,
ATTILA-UTCA 10. SZ.Felelős szerkesztő és kiadó: TÖRÖK BALINT az E. M. E. főtájkára.
Társszerkesztő: DÁLNOKI PAÁL LAJOS.
Főmunkatársak:
dr. LÁSZLÓ MÁRTON, dr. BOGA LAJOS és BALÁZS PÉTER.TELEFON 158. SZ.
A LAP MEGJELNIK
HAVONKÉNT EGYSZER**A méhcsaládok téli gondozása.**

A méhcsaládokra télen még jobban kell vigyázni, mint más időszakban. mert a hideg miatt tehetetlenek, felügyelet és gondozás nélkül hamar baj érne őket.

A téli gondokat azzal még nem háritotuk el, hogy minden méhcsaládnak elég méze van és telelésük gondosan történt, amellet még arra is ügyelni kell, hogy téli nyugalomukban semmi ne háborgassa. Óvni kell őket a téli ellenségektől, melyek vesztükre törnek, mindenféle háborgatástól: melyek bajt hoznak rájuk s mutalkozó bajokon rögtön kell segíteni, hogy a tavaszt veszteség nélkül és jó erőben érhessek meg.

Legalább hetenként egyszer körül kell nézni a méhest és a ducokat, zörgést, kopogást, hangos beszédet óvatosan kerülve, meg kell figyelni minden családót.

Ha csendesek, vagy halkán egyformán zümmögnek, rendben vannak; de ha felriadnak, erősen zúgnak, hogy zúgásuk 4—5 lépésre is elhallatszik, baj érte őket.

A méhcsalád télen minden baját erős zúgással adja tudtul. Erősen zúg mikor fázik, de erősen zúg akkor is, mikor az egész fészék (család) mézért tovább húzódik hogy a kaptár levegője felmelegedjen. Az élelem, víz és levegő hiányát, a hasmenés kitörését és az anyatlanságot szintén erős zúgással jelzi. Néha azonban akkor is zúg, mikor arra éppen semmi oka nincsen.

Zúgásuk okait télen mindig a család megbontása nélkül kell kiűrkészni. Számos esetben külső jelek vezetnek rá a méhészt. Jgy például: a sok holtméh a kaptár előtt és összerágott lépmorzsa a röpdeszkán, az egér garázdalkodását mutatják. Azok a méhek pedig, melyek kijönnek a röpdeszkára, onnét ellszállnak és ürüléket potyogtatnak el, a vérhas veszedelmét jelzik.

A befagyott vagy eldugult röplyukak, vagy ha azokat a család nagyon szükre vette, vagy a méhész kelleténél jobban szükítette meg, a légjárás hiányosságának bizonyosága.

Ha az ablak mögötti lépekből is elfogyott már a méz, éheznek a család. Az aljdeszkára leörölt mézjegecek pedig vízhiányra mutatnak.

A téli nyugalmat zavaró ellenségeik közül az egér a legveszedelmesebb. Ha szerét teheti, folytonosan ki és bemászkál a röplyukon, bent fészkel a kaptárban rágya a lepkéket s azzal a családót folytonosan háborgatja. Zajtalanul működő fogókkal kell kipusztítani, vagy ha más képen men bírának vele, hogy még nagyobb

kárt ne tegyen, a kaptárt bontjuk meg. Zsákok köztünk a röplyukra s óvatosan kivesszünk néhány keretet. A zajra az egér megriad és a zsákba beleszalad.

Amint rendbehoztuk a megzavart családót a keretbakba hullott és megdermedt méheket a kaptárba visszasöpörtük, ablaka mögé meleg téglát állítunk hogy a költőfészkek felmelegedjen s a megdermedt méhek is feléledjenek s a fészkekhez húzódnak. Mihelyt a kaptár levegője a rendes hőfokra sulyedt, a család egészen megcsendesedik.

Az anyatlanság télen gyakori eset. Siró zúgással jelzi a méhcsalád. Enyhébb napokon a röpdeszkára és a kaptár falára is kimegy, ideoda futkos. mintha az- anyát keresné. Ha baján segítve nem lesz, a folytonos zúgás miatt elgyengül vagy a vérhas teszi tönkre.

Azért, amint az időjárás melegebbre fordul, egyesíteni kell a szomszédjával vagy egyik gyengébb családdal, Hármaskaptároknál az egyesítés hamar meg van, csak az egyesítő nyílást kell kinyitni s a két család már az első nap összeszokik.

A figyelmes méhész előtt nem ismeretlen jelenség, hogy télen, amint az idő enyhébbre fordul, egy-egy méh a kaptárból kifelé igyekszik, elszáll, de vissza nem tér. Végperceikkel élő öreg dolgozó méhek azok s munkás életüket a kaptáron kívül végzik be, hogy eltakarításuk szomorú munkájától társaikat megkíméljék.

A kitelelés alkalmakkor gyakran eltűnődünk azon, hogy némely családok népe szemelláthatóan megfagyott, de halottja nincsen. Az imént vázolt jelenség adja meg rá a magyarázatot és az a körülmény, hogy a beteleléskor sok öreg méhe volt a családnak, melyek a tél folyamán időről időre észrevétlenül elhaltak. Az ilyen veszteségeket úgy kerülhetjük el, ha arra is gondolunk, hogy a flasztást ősszel ne nagyon szüntessék be a családok.

Sokkal veszedelmesebb az, ha télen a legnagyobb hidegben s a legszokatlanabb időben tömegesen repülnek ki a méhek ürítkezés végett. Vesztükbe rohannak, de kénytelenek vele, mert az ürüléket a végbélben viszatartani már nem tudják. Ez a család szorongatott helyzetére mutat s ha az idő hamarosan enyhébbre nem fordul, a vérhas veszedelme zúdul rájuk, melylyel szemben a méhész segítsége a semminél is kevesebb.

Enyhébb időjáráskor a havat vagy a földet szokták szívni a méhek vagy vizért a közeli tócsákra járnak. Adni kell nekik vizet azonnal, lépeken vagy alkalmas itató edényekben. Ha a

megjegyezésedett téli készlet okozná a víz miatti nyugtalanságot olyan mézeslépeket kell nekik a helyett adni, melyekben a méz folyékony maradt.

A gondatlan és kapzsi méhész méhcsaládjait az éhség télen gyakran megkinozza. Amiatli kinlódásukat is erős zúgással jelzik, ami lassan-lassan zizegővé lesz és végképen elhal. Amig az erős zúgást abban nem hagyják, ha azonnal adunk nekik mézet, a bajon segítve van.

Az éhen halt méheket, ha a veszedelmet idejében észrevettük, fel lehet éleszteni. Kezünkbe vesszük egyet vagy kettőt s ha felélednek, a családót azonnal meleg szobába vesszük, kasba beleseperjük s langyos mézzel megpermetezve, tüllel leköljük. Amint magukhoz tértek, kaptárba tereljük s mézzel ellátva helyükre állítjuk.

Kapzsi méhész van, volt és lesz mindig. Olyanok is elegenden vannak, akik meghaladják a jóianácsokat, de nem követik s csak az érzékeny károk térítik vissza a jó utra.

A kemény és huzamosan tartó hideg is erősen megviseli a családokat. Ha telelésük hiányos volt vagy ha nem lettek elég melegen betakarva, fáznak s a hideg folytonosan gyötri őket. Azt is erős zúgással jelzik.

Be kell őket jól takarni, a szélétől védeni s rövidesen megcsendesednek.

A Székely Méhész gárdájából.

Lapunk legutobbi számában D. Paál Lajos a Sz. M. előfizetőit az E. M. E. tagjai sorába való belépésre szolitotta fel. E felhívásra lapunk zártáig több méhésztársunk jelentkezett, akik közül többen igen kedves, megleghangu levélben jelenik be a méhésztársadalom egységéhez való ragaszkodásukat és az E. M. E.-hez való csatlakozásukat. Ez alkalommal Baric Barabás leveléből közöljük az alábbiakat:

„Tudatában vagyok annak, hogy milyen magas fokra fejleszthetők a méhészeti kultúrákat, ha csak egy kis szervezkedés iránti törekvés nyilvánulna meg a méhészek közt. Tudatában vagyok annak is, hogy hová süljedne méhészetünk akkor, ha nemörödmőség ütne tanyát azok lelkeiben akik oly rég és oly sokat küzdenek e fontos nemzetgazdasági ág érdekében. Ilyen szellemtől és igaz méhészi érzülettel áthatva, felajánlom szolgálatomat az Erdélyrészi Méhész Egyesületnek. Én sem maradok el szeretett vezérünk Dálnoki Paál Lajostól én is ott akarok a küzdők sorában lenni. Szégyelném ha nem vehetnék részt abból a szép küzdelem-

ből, amely országrészünk méhészetét diadalra igyekszik juttatni.

Azt a felhívást, mely tudtomra adja, hogy a Székely Méhész kis gárdája átcsoportosított más vezérlet alá, úgy veszem, mintegy szigorú parancsot, amely szerint minden méhészhalasztás nélkül be kell vonuljon, mert a jó vezér is csak úgy viheti diadalra zászlóját, ha jó fegyelmezett katonái vannak.

Tulajdonképpen a „Székely Méhész“ él, csak székhelyét változtatta meg, mert a küzdelem iránya és célja a Méhészeti Közlönyével közös. Ennek a célnak a zászlóvivője most az Erdélyrészi Méhész Egyesület s nekünk akik eddig más vezérlet alatt álltunk, sietnünk kell egyesült erővel megerősíteni az Erdélyrészi Méhész Egyesületet.

Baricz Barnabás Méhészársunk levelének végén mindjárt négy új tagot is jelentett be, tettekkel is igazolván így az egyesülethez való ragaszkodásának őszinteségét.

Baricz Barnabáson kívül a Székely Méhész előfizetői közül eddig beléptek tagjaink sorába: Akli Mihály, Bakó Károly, Bartha Gyula, Garda János, Mateiu Stefan, Szász János, dr. Viola Sándor, Farkas József.

A méz eltartása.

A mézpergetés alkalmával a pergetőből kifolyó mézet meg is szűrjük, hogy a lépfődelek, virápmorzsák stb. a mézbe ne jussanak.

A megszárt mézet tiszta, száraz és rozsdamentes, 25—50 kgr. os bádoggannákba — bödönökbe — kell önteni, száraz, hűvös és lehetőleg egyforma hőmérsékű helyen tartani. Minden edényt és eszközt, melyet a mézpergetésnél használunk, állandóan tisztán kell tartani, nehogy erjesztő anyag jusson a mézbe.

A pergetett méz néhány nap múlva megzavarodik, áttetszőségét elveszti s a levegőt apró léggömbökben tömegéből kiszorítja melyek felszínére törve, széppattanak és rajta habot képeznek. Amint a méz ezen változáson áment alulról fölfelé tisztulni kezd s mihegyt egészen letisztult, lehabozzuk, az edényeket feltöltögetjük, jól lezárjuk, hogy hangyák ne férheszenek hozzá. A kaucsuk-gyűrűs, légmentesen záró fedeltű mézes edények a méz jó eltartására igen célszerűek. Arra különben a jól záró bádogg bödönök is igen alkalmasak.

Miután a mézeslépekről lemetszett fedelekhöz sok méz tapad, azokat és a leszedett habot, szűrőbe rakjuk s külön edénybe csurgatjuk. Mint másodrendű mézet a háztartásban felhasználjuk.

Legyen mindig mézünk.

A nagyapáink úgy vélekedtek, hogy a jó gazdának mindig legyen avas szalonnája, dohos búzája és ó-borai; annál inkább kell, hogy legyen a méhésznek tartalék mézkészlete; mert ez sem nem avasodik, sem nem dohosodik, legfőkébb megjegecesedik, — mint mondják — megikrásodik. De ez semmi nehézséget sem okoz az etetésnél; mert a mézet nagyon könnyen felolvasszthatjuk oly formán, hogy a mézes edényt belehelyezzük egy nagyobb edénybe, melynek aljára 2 drb. lapos lécecskét helyeztünk. Ezekre tesszük a mézes edényt s most a külső, nagy edényben maradt hűzapot tele töltjük vízzel; — ezt fölhevítjük, mire a jegeces méz megolvad a belső edényben, anélkül, hogy az értékéből veszítet volna. Ezzel a mézzel — ha meghűlt — színdílig

töltve az etető poharat, a kas vagy a gyámol tetején levő kerek nyílásra borítjuk s nehogy idegen méhek kitalására adjon okot, agyagsárral körülhúpaszítjuk a poharat.

Azért is elengedhetetlen, hogy minden méhésznek legyen tartalék mézkészlete, mert jöhet tavaszi fagy, nyári jégverés, vagy olyan szárazság, mely legalább egyidőre teljesen megsemmisíti a méhek legelőjét. Ilyenkor tehát nincs időhosszas tanakodásra, vagy tépelődésre, mert itt tüstént segíteni kell a méheken, nehogy beköszöntsön nálunk a *végsszükség*, mikor a fiasításukat is felemésztenék, hogy ezzel menthessék meg az életüket, vagy legalább késleltethessék a halálukat.

Ne várjuk be tehát ezt az időpontot, hanem kezdjük meg az etetést azonnal és folytassuk addig, míg meggyőződünk, hogy újból van valamelyes hordás, ami biztosítja a méhek további megéhetését.

A viasz kiolvasztása.

— Együttal felelet a beküldött kérdésre. —

Ha a léptörmelék ritka szövetű zsákba tesszük s ezt lehetőleg szorosan bekötjük, kevés munkával kiolvaszthatjuk belőle a viaszt a következő módon: Egy nagy fazék fenekére 2—3 cm. vastagságban tisztára mosott kavicsot helyeztünk, erre tesszük a léptörmelékkel megtöltött zsákot és 3—4 ujjnyi híjával tele töltjük a fazakat eső- vagy patakvízzel. Ezt a tűzhelyre téve hevítjük.

Amint forrásnak indul a víz, a megolvadt viasz — mivel könnyebb mint a víz — ennek felszínére emelkedik, de a zsák is folytonosan a felszínen úszik, ezt tehát egy sima bunkós fával színtel nélkül gyömöszöljük a víz alá. Fél órai csendes pezsgés után lenyomjuk a zsákot a bunkós fával s bal kézzel ebben a helyzetben tartva, a jobb kézzel apránként annyi kavicsot rakunk a fazékba, hogy 3—4 ujjnyi vastagságban borítsa a zsákot. Ezután annyi forró vizet öntünk a fazékba, hogy színültig legyen. Most még egy kissé hevítve, megvárjuk, amig pezsegni kezd. Ekkor egy tiszta edénybe lekanalazzuk a felszínre vetődött olvadt viaszt.

Ha ismételve tele töltjük a fazakat forró vízzel s ezt pezsgésig hevítjük, az utolsó csepp viasz is felszínre tör s ezt is lefőlözhetjük.

Ezután kiürítjük a zsákot és megszáritjuk. Az így kipréselt törköly megszáritva igen jó tüzelő anyag, mely a méhek kezelésénél a füstölőbe is használható.

Meghívó.

Az Erdélyrészi Méhész Egylet igazgatóválasztmánya Kolozsvárt, 1914. évi december hó 20 napján, d. u. 5 órakor az egyesület Attila-utca 10. sz. alatti székházban rendes ülést tart, melyre a választmány tisztelt tagjait meghívja Cluj—Kolozsvár, 1924. dec. 6.

Az elnökség

Különfelek.

A méhészek karácsonyi ajándéka egy méhészeti zsebnaptár kéne legyen, ennek kiadása azonban nagy anyagi áldozatokba kerül. Ha azonban méhészársaink támogatását bírnók, úgy ujesztendőre egy csinos kis zsebnaptárral lépünk a piacra. A naptár bolli ára 10 L. tagok részére 8 L. volt. Előjegyezhető az E. M. E. titkári hivatalában. Amennyiben pedig a naptár kiadható nem volna, ajánljuk T. Tagársainknak az Erdélyi Gazdák Zsebnaptárát, mely ugyanitt drb.-ként 20 L. beküldésével

megrendelhető. E naptár az egyedüli Erdélyben, mely ha szerény keretekben is külön fejezetet szentel a méhészetnek.

Házi mézes tészták karácsonyra legszebb díszei a karácsonyának. Ezek a legizletesebb és egészségesebb tészták az ünnepeket Készítetük és a méznek és viasznak egyéb célokra való felhasználási módja le van írva *Kremnitzkyné, Fröhlich Ilona* receptkönyvében. Megrendelhető egyesületünk titkári hivatalában. Ára 20 L.

Megkezdjük a méznek detailban való értékesítését. Az egyesület legutóbbi igazgató-

választmányi ülésén kimondotta, hogy a méznek kicsinyben, 1/4, 1/2 és 1 kg.-os üvegekben való értékesítését bevezeti. E határozatnak megfelelően az elnökség egy pár ezer drb. üveget szerzett be, azoknak egy részét már meg is töltötte és több kolozsvári fűszer és csemege kereskedés-

ben el is helyezte. Reméljük, hogy ezután fokozni tudjuk az egyesület jövedelmét és a köznek nagyobb hasznára munkálkodhatunk.

Méhészársaink kaptárszükségletének bejelentése tárgyában lapunk múlt számában felhívást intéztünk tagtársainkhoz. E felhívásra előjegyeztetett eddig 26 drb. orsz. egyes, 14 drb. országos hármás 8 darab Boconádi, 2 drb. keretbak, 10 drb. tető és alj, 2 drb. rajfogó láda, 15 drb. átmeneti kaptárka. Tekintettel arra, hogy minél nagyobb megrendelést tudunk tenni, annál olcsóbb áron állíthatók elő a fentti cikkek, kérjük T. Méhészársainkat, hogy ebbeli szükségleteiket mielőbb sziveskedjenek egyesületünk titkári hivatalánál bejelenteni. A bejelentést egyelőre az árak közléséig nem tekintjük megrendelésnek, csupán tájékoztató közlésnek. Ha lapunk zártáig nem közölhetjük az árakat úgy azok közlése jövő számunkra marad.

A Méhészek zsebnaptárába hirdetések feladhatók december hó 14-ig.

Méz árak. A méhészetel — amint mondani szokták — szegény, de becsületes emberek foglalkoznak, akiknek kis összegekre is mindig nagy szükségük van. Különösen az lehet a mai drága világban, mert azt látjuk, hogy még mindig 32—35 L.-ért kínálják a mézet. Egyes vidékeken 50 L.-ért is adják kicsinyben, átlagosan azt mondhatni 40 L. az ára kg.-ként. Kolozsváron a kereskedésekben 40—60 L.-ért árulják kg.-ként. A kereskedők el vannak látva, úgy, hogy ezidőszerint számbajöhető kereslet nincs.

Eladó 20 betelt méh család Dzierdzon-féle kaptárban. Cím Moldovau Panfil Huedin. 3728

Van szerencsém a mélyen tisztelt érdeklődők szives tudomására hozni, hogy tiszta méhviaszot az idei tél folyamán is

**vastag műléppé bármily méretre
vékony műléppé 12×16 cm. méretre**

különként 30% munkadíjért korlátlan mennyiségben feldolgozok.

Műlépet készpénzért ezidőszerint nem szállíthatok, mivel tiszta méhviaszot nagyobb mennyiségben beszerezni még nem sikerült.

Tiszta méhviaszot korlátlan mennyiségben napi áron vásárolok, de csakis mintázolt árajánlatokra reflektálok,

Szentpéteri György méhgazdasága,

Ibaşfalau.

3750